

Fővárosi Törvényszék,
mint másodfokú bíróság
42.Pf.€ 11/2016/4.

A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság

a dr. Bárdos Gergely Ügyvédi Iroda (dr. Bárdos Gergely ügyvéd, 1055 Budapest, Balassi Bálint utca 27. I. emelet 12.) által képviselt

(1195 Budapest, V

I. r. és

(1195 Budapest,

) II. r.

felpereseknek -

a dr. Ügyvédi Iroda (1132 Budapest, emelet)
által képviselt

Erste Bank Hungary Zrt. (1138 Budapest, Népfürdő utca 24-26.) **alperes** ellen

végrehajtás megszüntetése iránt indított perében a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság által 2016. május 10. napján meghozott 13.P.20.088/2016/9. sorszámú ítélete ellen az alperes 10. számú, 12. számon indokolt fellebbezése és a felperesek Pf.3. sorszámú csatlakozó fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét **részben megváltoztatja** és az alperes által fizetendő végrehajtási költséget 192.011 (százkilencvenkétezer-tizenegy) forintra leszállítja, míg a kereseti illetéket 3.000.000 (hárommillió) forintra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek személyenként 127.000-127.000 (százhuszonhétezer-százhuszonhétezer) forint másodfokú perköltséget 15 napon belül a dr. Bárdos Gergely Ügyvédi Iroda számú letéti számlájára .

Kötelezi az alperest, hogy 8 napon belül lelet készítésének terhe mellett rójon le az iratoknál további 1.745.500 (egymillió-hétszáznegyvenötezer-ötszáz) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

A le nem rótt 8.000 (nyolcezer) forint csatlakozó fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság ítéletében Bakó János önálló bírósági végrehajtó előtt 7¹ és ámon folyamatba tett végrehajtásokat megszüntette. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg Bakó János önálló bírósági végrehajtónak 627.429 forint végrehajtási költséget. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 635.000 forint perköltséget a dr. Bárdos Gergely Ügyvédi Iroda 1¹ számú letéti számlájára. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 1.500.000 forint illetéket.

Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a felperesek vevőként 2005. augusztus 18-án adásvételi szerződést kötöttek, melyben kijelentették, hogy a vételárból 15.000.000 forintot az alperestől felvett hitelből kívánják teljesíteni. A felperesek ezért 2005. szeptember 13-án kölcsönszerződést kötöttek az alperessel, melyet közjegyzői okiratba foglaltak. A bank CHF alapú szabad felhasználású kölcsönt nyújtott a felpereseknek, melynek összegét 32.546 CHF-ben határozták meg. Az alperes a kölcsönt forintban bocsátotta rendelkezésre. A III.3. pontban az ügyleti kamat akként került meghatározásra, hogy az a folyósítás időpontjában a Hirdetményben megállapított érték, melyet a bank a szerződéskötés napjára vonatkozóan tájékoztató jelleggel közöl: a kamatláb évi 4,75 %". A IV.2. pont szerint a havonta fizetendő törlesztőrészlet 259,14 CHF, amely az első ügyleti évben változatlan, minden hónap 15. napjáig esedékes, a törlesztőrészletek száma 240. Az alperes a kölcsönszerződést felmondta, a közjegyző által kiállított végrehajtási záradék alapján végrehajtási eljárások indultak a felperesekkel szemben.

A felperesek keresetükben arra hivatkozással kérték az ellenük megindított végrehajtási eljárások megszüntetését, hogy a kölcsönszerződés semmis az 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjaiba ütközés miatt.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a deviza alapú lakossági kölcsönszerződésben a pénzüintézet a tartozást devizában tartja nyilván, de a teljesítés forintban történik. A bíróság sem a Hirdetményben, sem az Üzletszabályzatban nem talált rendelkezést arra vonatkozóan, hogy a forintban történő folyósításkor a pénzüintézet milyen árfolyamot vesz alapul az átszámolásra. A szerződés nem tartalmazza, hogy a bank vételi, vagy egyéb árfolyamot köteles alapul venni a folyósításkor a forintra történő átszámolásnál, így a rendelkezésre bocsátott összeg nem számítható ki. A bíróság szerint ezért a szerződés tárgya nem lett pontosan megállapítva, így a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjába ütközik.

Kifejtette, hogy a szerződésben sem konkrét százalékban, sem egy képlettel nem került meghatározásra az ügyleti kamat mértéke, kizárólag egy tájékoztató jellegű értéket tartalmazott és egy jövőbeni hirdetményre utalt, az azonban nem került feltüntetésre, hogy a jövőbeni hirdetményben milyen számítási mechanizmus alapján határozza meg a pénzüintézet

az ügyleti kamatot. Ez a meghatározás a bank számára teljesen szabad kezet ad az ügyleti kamat meghatározására és így az ügyfelet kiszolgáltatottá teszi, így sérti a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja által megköveteltek. Az alperes ugyan utalt az üzletszabályzat 10.5. pontjában szereplő képletre, de ebben nem tudta meghatározni, hogy a kamatláb pontosan mit takar.

Rögzítette, hogy a kölcsönszerződés III/1. pontja a THM értékét egyértelműen meghatározta évi 7,6 %-ban, ezért a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja vonatkozásában a keresetet alaptalannak találta.

A törlesztő részletek tekintetében utalt a szerződés IV.2 pontjára, mely az első ügyleti év tekintetében meghatározta annak összegét 259,14 CHF-ben. A szerződés, az üzletszabályzat, vagy a hirdetmény azonban nem tartalmazott képletet vagy számítási metódust arra vonatkozóan, hogy a kamat változása miként befolyásolja a törlesztőrészlet alakulását. Ennek hiányában a fogyasztó kiszolgáltatottá válik és a kamatok változása esetén nem tudja ellenőrizni, hogy a törlesztőrészletek miként módosulnak. A bíróság tehát a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjába történő ütközést is megállapította.

A bíróság mindezekre tekintettel a kölcsönszerződés semmisségét állapította meg és a végrehajtási eljárásokat megszüntette.

A végrehajtási költséget a végrehajtó által beterjesztett elszámolás alapján állapította meg, amely a munkadíjból, költségátalányból, készkiadásból és a Végrehajtói Kar részére fizetendő általános költségátalányból áll.

Az ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, melyben annak megváltoztatását, a kereset elutasítását, felperesek perköltségben marasztalását kérte. A szerződés tárgyával kapcsolatban utalt a 2/2014. PJE határozat 3. pontjára, mely alapján ha a felek a folyósítás árfolyamában nem állapodtak meg, akkor a régi Ptk. 231. § (2) bekezdése válik a felek jogviszonyában alkalmazandóvá. Az, hogy a tényleges folyósításra miként kerül sor, nem a szerződés létrejötte, hanem annak teljesítése körébe tartozó kérdés, amely a szerződés érvényessége tekintetében nem bír relevanciával. A kölcsönszerződés tehát a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontját nem sértette meg.

Az ügyleti kamat mértével kapcsolatban kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság nemcsak azt várja el, hogy a kölcsönszerződés az ügyleti kamat mértékét tartalmazza, hanem azt is, hogy annak mértéke a jövőre nézve is egyértelműen kiszámítható és meghatározható legyen. Az ügyleti kamat jövőbeli változásai azonban nem eredményezhetik a szerződés semmisségét a Hpt. 213. § (1) bekezdés d) és c) pontja alapján.

A szerződés megkötésének időpontjában 4,75 % volt az ügylet kamatlába. Ha a folyósítás időpontjáig új Hirdetmény nem lépett hatályba, az első egy éves kamatperiódusban fizetendő kamat 4,75 % volt. A felperesek tisztában voltak azzal, hogy a szerződéskötés és a folyósítás között az ügyleti kamat megváltozhat, hiszen az alperes az egyoldalú szerződésmódosítási jogával a folyósítás napján is élhetett. Az ügyleti kamatmérték növekedése hatályba lépésének az is feltétele volt, hogy a Hirdetmény a hatálybalépést megelőzően legalább 15 nappal közzé legyen téve. A felperesek ezért a folyósítási feltételek mihamarabbi teljesítésével minimalizálni tudták egy új Hirdetmény hatálybalépésének esélyét. Álláspontja szerint a Hpt. 210. § (3) bekezdés nem tartalmazott olyan korlátozást, hogy az ügyleti kamat a folyósításig nem módosítható. Az induló kamat is csak a folyósítástól számított egy évig irányadó, ezt

követően az bármikor megváltozhat. Rámutatott, hogy ha az egyoldalú szerződésmódosítás joga annak tisztességtelensége okán kiesik a szerződésből, akkor az ügyleti kamat a szerződéskötés és a folyósítás napján azonos kellene, hogy legyen. A felperesek azonban nem kívántak az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő III.5. pont tisztességtelenségére hivatkozni, értelemszerű, hogy alperes az első kamatperiódus első napján gyakorolhatta egyoldalú szerződésmódosítási jogát. Álláspontja szerint ezért a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontját nem sértette meg a kölcsönszerződés.

Az üzletszabályzat 10.5. pontja választ adott arra a kérdésre, hogy az ügyleti kamat változása milyen hatást gyakorol a törlesztő részletre. A képletben a kamatláb az ügyleti kamatlábat rögzíti. A kölcsönszerződés tehát nem sértette meg a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontját sem. A végrehajtás megszüntetésének mindezek alapján nem lett volna helye.

A felperesek csatlakozó fellebbezésükben az ítélet indokolásának megváltoztatását kérték akként, hogy a kölcsönszerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontja alapján, a Hpt. 210. § (2) bekezdése és a Ptk. 200. § (2) bekezdés együttes alkalmazása alapján, a Hpt. 210. § (1) bekezdése, a Ptk. 218. § (1) bekezdése, a Ptk. 217. § (1) bekezdése és a Ptk. 523. § együttes alkalmazása alapján semmis. Másodlagosan kérték az ítélet teljes egészében történő helybenhagyását. Kérték perköltségük megállapítását akként, hogy az alperes azt kizárólag a felperesek jogi képviselőjének letéti számlájára teljesítheti. A Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja, a Hpt. 210. § (2) bekezdése és a Ptk. 200. § (2) bekezdés együttes alkalmazása, a Hpt. 210. § (1) bekezdése, a Ptk. 218. § (1) bekezdése, a Ptk. 217. § (1) bekezdése és a Ptk. 523. § együttes alkalmazása körében a keresetlevél jogi indokolására utaltak. Ezt kiegészítették azzal, hogy mivel a „kölcsönösszegeből” rendelkezésre bocsátás előtt zárolásra került a folyósítási jutalék, ezért a törlesztő részlet meghatározása tekintetében a „kölcsönösszeg” és nem a ténylegesen rendelkezésre bocsátott összeg került figyelembe vételre. Hivatkoztak az Európai Unió bíróságának C-377/14. sz. ítéletére, mely az elsőfokú ítélet megszületését követően jutott a tudomásukra. Eszerint a teljes hitelösszeg nem foglalhat magában a fogyasztó által fizetendő teljes összeg alá tartozó semmilyen összeget, mint adminisztrációs költségek, kamatok, jutalékok. A Kúria Pfv.VI.20.967/2015/7. számú ítéletéből kiemelték, hogy nem képezhetette mérlegelés tárgyát, hogy a szerződés szerinti THM és a valós THM milyen eltérést mutat. Utaltak arra, hogy ebből az következik, hogy a kölcsönszerződés tárgya sem került meghatározásra.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet rendelkező részének helybenhagyását kérték. Rámutattak, hogy az alperes az ügyleti kamat mértékéről szóló egyoldalú általános tájékoztatást a felek egyezségként kezeli, holott se nem irányadó, se nem alkalmazandó a kölcsönszerződés tekintetében, azaz nincsen meghatározva az ügyleti kamat. Az alperes a kölcsönszerződés III.5. pontja szerinti egyoldalú jogosultságra és a folyósítás mikor történtére alapított érvei a jogkérdésből téves következtetéseket von le. Mivel a kölcsönszerződésben a felek nem állapodtak meg az ügyleti kamat mértékében, nincs is mit egyoldalúan módosítani. Sem a szerződéskötéskor, sem pedig a folyósításkor hatályos hirdetményben rögzített kamatmérték nem vehető figyelembe, mivel az érvénytelenségi ok fennálltát mindig a szerződéskötés időpontjában kell vizsgálni. Ennek fényében annak sincs jelentősége, hogy a tárgybani kamatmérték változatlan maradt. Az Üzletszabályzatban

szereplő képlet sem vehető figyelembe, mert a kölcsönszerződés III.3. pontja jövőbeni hirdetményben rendelte meghatározni az ügyleti kamat mértékét. Az ügyleti kamat akkor tekinthető egyértelműnek, ha a szerződéskötéskor kiszámítható az ügyleti kamat mértéke, ezt az elvárást a Hpt. 210. §-a is rögzíti. Az egyértelmű kiszámíthatóság igazolása az alperest terheli. Kérték, hogy ha az egyértelmű kiszámíthatósági elvárás teljesülését megállapítaná a másodfokú bíróság az ügyleti kamat tekintetében, akkor azt a megfelelő számítások indoklásba foglalásával tegye alátámasztottá. Hangsúlyozták, hogy az absztrakt jogellenességből fakadó érvénytelenség megállapítására alapítva kérik a végrehajtások megszüntetését. A törlesztő részletekkel kapcsolatban álláspontjuk szerint a kölcsönszerződés nem tartalmaz képletet vagy metódust a futamidő egyes kamatperiódusaiban /ügyleti éveiben alkalmazandó törlesztő részletek ellenőrizhető kiszámításához. Hivatkoztak a BH2015.1.32. és a BDT2016.3457. sz. döntésekre.

A fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság a szerződés tárgyának meghatározottsága tekintetében rögzíti, hogy a kölcsönszerződésben devizában határozták meg a felek a kölcsön összegét, melyet az alperes forintban folyósított a felperesek részére. Az ilyen típusú deviza alapú kölcsönszerződés anélkül is meghatározza a kölcsön tárgyát, ha nem tartalmazza a folyósítás időpontjában alkalmazandó forintra való átváltási árfolyamot. A banknak ez a kötelezettsége abban az esetben állt volna fenn, ha a devizában nyilvántartott kölcsön összegét forintban határozta volna meg, mert akkor valóban szükséges lett volna rögzíteni, hogy mikor, milyen árfolyam figyelembevételével történik a kölcsön folyósítása. Ezt az értelmezést támasztja alá a Kúria 1/2016. PJE határozatának 1. pontja is, mely szerint a deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontja által előírt követelménynek, ha az írásba foglalt szerződés a kölcsön összegét forintban határozza meg, feltéve, hogy az így meghatározott kölcsönösszeg devizában kifejezett egyenértéke pontosan kiszámítható az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában a folyósításkor, az akkor irányadó árfolyam figyelembe vételével. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság annyiban módosítja az elsőfokú ítéletben szereplő indokolást, hogy a szerződés tárgya szerepel a kölcsönszerződésben.

Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak az ügyleti kamat meghatározottságának hiányára vonatkozó álláspontjával. A kölcsönszerződés III.3. pontja értelmében majd a kölcsön folyósításának időpontjában lesz csak ismert a bank hirdetményében megállapított éves kamatláb, tehát annak pontos összegét a szerződés nem tartalmazza, csak hozzávetőlegesen, tájékoztató jelleggel rögzíti annak százalékos mértékét. Valójában tehát a szerződéskötés napján egyik szerződést kötő fél sem tudta, hogy mi a kölcsön éves kamatlába, azt a szerződés nem tartalmazta, ezért a kölcsönszerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja alapján semmis.

A fellebbezésben foglaltakra tekintettel a másodfokú bíróság utal arra, hogy az ügyleti kamat akkor szerepelt volna a szerződésben a jogszabálynak megfelelően, ha pontosan, százalékos mértékben tartalmazza a folyósításkor alkalmazott kamatmértéket. Ez azonban nem minden lehetséges esetben egyezett meg a szerződéskötéskor közölt kamatmértékkel, csak ha a

Hirdetményben közölt kamatmérték a szerződéskötéskor fennálló kamathoz képest nem változott a folyósítás időpontjáig, ahogyan azt az alperes is kifejtette. Mivel nincs meghatározva a szerződésben az ügyleti kamat mértéke, ezért azt az alperes nem is módosíthatta egyoldalúan a folyósítás időpontjáig, hiszen egy meg nem határozott kamat egyoldalú módosítása fogalmilag kizárt.

A másodfokú bíróság a THM és a törlesztő részletek vonatkozásában visszautal az elsőfokú ítélet helyesnek elfogadott indokaira.

A csatlakozó fellebbezésben foglalt elsődleges kérelemmel kapcsolatban utal a másodfokú bíróság arra, hogy a kölcsönszerződés semmisségét nem a felperesek által felhívott további jogszabályhelyek, hanem a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) és e) pontjaira alapított érvénytelenségi okok miatt állapította meg és ez alapján volt helye a végrehajtási eljárások megszüntetésének. A másodlagos csatlakozó fellebbezési kérelem lényegében az volt, hogy a felperesek nem kérik az elsőfokú ítélet indokolásának megváltoztatását, vagyis hogy nem terjesztenek elő csatlakozó fellebbezést, ezt a kérelmet ezért a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a végrehajtó által felsorolt végrehajtási költségek közül az alperes a 2 végrehajtás után $73.870 + 73.900 = 147.770$ forint munkadíj, $39.936 + 2.445 = 42.381$ forint költségátalány és $930 + 930 = 1.860$ forint készkiadás, azaz összesen 192.011 forint végrehajtási költség megfizetésére kötelezhető. Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a behajtási jutalék csak teljesen vagy részben eredményes végrehajtás esetén illeti meg a végrehajtót a 14/1994. (IX. 8.) IM rendelet 18. § alapján. Ugyanakkor az 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 34/A. § (2) bekezdés értelmében az általános költségátalányt a végrehajtó az adóstól behajtott követelésen felül, a végrehajtási költségekkel együtt hajtja be, de mivel a követelés behajtása nem történt meg, így az általános költségátalány sem illeti meg a Kart. Ezzel az összeggel ezért a másodfokú bíróság leszállította az alperes által fizetendő végrehajtási költség összegét.

Az elsőfokú bíróság az alperest csak egy kereseti kérelem alapján kötelezte a maximális összegű kereseti illeték megfizetésére, holott a felperesek két végrehajtás megszüntetését kérték. A kereseti illetéket ezért fel kellett emelni 3.000.000 forintra. A másodfokú bíróság a pertárgy értékét az I. r. felperes tekintetében 26.528.400 forintban, a II. r. felperesnél 26.540.400 forintban, összesen 53.068.800 forintban állapította meg, ugyanis az a kereset megindításakor fennálló végrehajtási ügyértékkel egyezik meg. Az iratok között fellelhető, a keresetindításhoz legközelebb eső időpontban, 2014. június 11-én kelt végrehajtói felhívás szerint a fentiek szerinti volt végrehajtást kérőnek járó összeg.

Minderre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta a végrehajtási költség és a kereseti illeték összegszerűsége tekintetében, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta az indokolás részbeni módosításával a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján.

**Fővárosi Törvényszék,
mint másodfokú bíróság**
42.Pf.636.011/2016/4.

7

A fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért - a fellebbezett értékek figyelembevételével - a másodfokú bíróság az alperest kötelezte a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdés alapján megállapított és a 3. § (6) bekezdés alapján az elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányban álló 100.000 forint + áfa - 100.000 forint + áfa mérsékelt ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére a felperesek által kértek szerint a felperesi képviselő ügyvédi letéti számlájára történő teljesítéssel a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján.

Az alperes a 4.245.500 forint fellebbezési illeték helyett csak 2.500.000 forintot fizetett meg, ezért a hiányzó fellebbezési illetéket lelet készítésének terhe mellett köteles leróni az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (1) bekezdés alapján.

A felperesek költségmentessége folytán a le nem rótt csatlakozó fellebbezési illetéket az állam viseli a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdés és 14. § alapján.

Budapest, 2017. január 17.

dr. Szakács Katalin s. k.
a tanács elnöke

dr. Trabach Lea s. k.
előadó bíró

dr. Pigler Eszter Hajna s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:

